

Meta-evaluatie Fonds 1818<24

**BEN JIJ < 24 JAAR?
KAN JE GOED ORGANISEREN?
HEB JE EEN IJZERSTERK IDEE?
MAAR GEEN GELD OM HET UIT TE VOEREN?**

JE KUNT BIJ ONS MAX. €3.000 AANVRAGEN
OM JOUW IDEE MOGELIJK TE MAKEN

**FONDS 1818
GEEFT
BRANDSTOF!**

WAT ZIJN DE SPELREGELS:

- ▶ Je organiseert het project met minimaal drie jongeren onder de 24 jaar
Stichting of vereniging is niet nodig
- ▶ Je project heeft een maatschappelijk/cultureel doel en is niet alleen voor je 'eigen' groepje bedoeld, maar voor iedereen toegankelijk
- ▶ Je stuurt de aanvraag minstens 4 weken voor aanvang van de activiteit op
- ▶ Je activiteit vindt plaats in de regio van Fonds 1818
Den Haag, Delft, Zoetermeer, Leiden, Duin- & Bollenstreek en tussenliggende gemeenten

WWW.FONDS1818-24.NL

Voor info: check de website, stuur een mail naar INFO@FONDS1818-24.NL of bel 070-3641141

onschrijft | www.studie.nl

“Als ik een idee heb, moet ik er dwars tegenin gaan: dat is mijn manier om het te toetsen”

- Emile Auguste Chartier (1868-1951) -

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Terugblik op Fonds 1818<24.....	4
1.2 Vraagstelling meta-evaluatie	5
1.3 Onderzoeksaanpak	5
1.4 Verantwoording onderzoek.....	6

Deel I: Achtergrondinformatie aanvragen en interne procedure

1. Aanvragers Fonds 1818 <24.....	8
1.1 Toelichting aantal aanvragen.....	8
1.2 Achtergrondinformatie aanvragen Fonds 1818 <24.....	9
2. Procedure Fonds 1818< 24.....	10
2.1 Contact vanuit Fonds 1818<24	10
2.2 Het intakegesprek.....	11
2.3 Besluitvorming.....	11
2.4 Evaluatie	11
2.4 Administratie rondom jongereninitiatieven	12

Deel II: Impact jongereninitiatieven

1. Oordeel projectadviseur Fonds 1818<24	14
2. Impact jongereninitiatieven	14
3. Impact op de samenleving.....	15

Deel III: Ontwikkelingen Fonds 1818<24

1. Interne ontwikkelingen Fonds 1818<24	17
1.1 Samenwerking andere jongerenfondsen.....	17
1.2 Naamsbekendheid Fonds 1818<24.....	17
1.3 Inzet begeleiding.....	18
2. Externe ontwikkelingen	20
2.1 Ontwikkelingen met betrekking tot zelfstandig (maatschappelijk) ondernemerschap.....	20
2.2 Ontwikkelingen ten aanzien van aanvragen vanuit scholen.....	20

2.3 Ontwikkelingen ten aanzien van aanvragers 21

Deel IV: Conclusie en aanbevelingen

1. Eindconclusie 23

2. Aanbevelingen 23

1. Inleiding

Sinds 2008 biedt Fonds 1818 ongeorganiseerde jongeren de mogelijkheid financiering te vinden voor hun projecten door Fonds 1818<24. Hiermee wil Fonds 1818 de maatschappelijke en culturele positie van jongeren in de regio versterken, jongeren stimuleren een actieve rol te spelen in de samenleving en hen in hun culturele ontwikkeling bevorderen en ondersteunen. Door Fonds1818<24 wordt het voor jongeren makkelijker financiering te vinden voor hun initiatief. Hiervoor is een stichting- of verenigingsvorm niet nodig en staat laagdrempeligheid centraal.

De criteria zijn als volgt:

- Het project heeft een sociaal/maatschappelijk of cultureel doel
- Er zijn minimaal 3 initiatiefnemers onder de 24 jaar.
- Het project vindt plaats in het werkgebied van Fonds 1818
- De aanvraag wordt minimaal 4 weken voor de start van het project ingediend

Voorafgaand aan de besluitvorming, vindt er een intakegesprek plaats waarbij alle drie de initiatiefnemers aanwezig zijn en een kopie ID/paspoort wordt achterlaten.

Bij een positief besluit is maximaal € 3.000,- beschikbaar. Het gaat hierbij om vrijwilligersinitiatieven, er kunnen geen personele kosten worden opgenomen op de begroting. Bij aanvragers onder de 18 jaar is een financieel begeleider aanwezig. Hij of zij is verantwoordelijk voor het project en de afronding daarvan. Deze afronding gebeurt binnen 6 weken na afloop van een project d.m.v. inhoudelijke evaluatie, overzicht inkomsten en uitgaven en kopie bonnen. Initiatiefnemers kunnen maximaal 3 keer terugkomen bij Fonds 1818<24.

De afgelopen 5 jaar vonden 314 jongereninitiatieven de weg richting Fonds 1818<24. Daarvan zijn 307 projecten inmiddels behandeld, waarvan 190 positief en 110 negatief. Uiteindelijk hebben 7 projecten zich gaandeweg teruggetrokken.

In totaal doneerde Fonds 1818<24 de afgelopen 5 jaar €308.528,27 aan jongereninitiatieven.

In 2009 vond een eerste terugblik op Fonds 1818<24 plaats. De mogelijkheden voor jongeren werden positief gewaardeerd. Het bleek dat de projectaanvragen echt van onderaf komen en worden gedragen door de doelgroep. Daarnaast creëert Fonds 1818<24 ruimte voor jongerenparticipatie en worden jongeren gesteund in hun ontwikkeling.

De belangrijkste aanbevelingen waren:

- Blijf soepel omgaan met de aanvragen die binnenkomen om de laagdrempeligheid van Fonds 1818<24 te bewaken.
- Zoek samenwerking met andere jongerenfondsen en gemeenten om op deze manier de naamsbekendheid van jongerenfondsen te vergroten en meer aanvragen te genereren.
- Zet extra in op de ondersteuning en het verhogen van de kwaliteit en onafhankelijkheid van aanvragers.

1.1 Terugblik op Fonds 1818<24

De aanbevelingen uit de evaluatie in 2009 zijn de afgelopen jaren opgepakt en uitgewerkt. Zo is samenwerking gezocht met andere jongerenfondsen/gemeenten om meer bekendheid te creëren voor de mogelijkheden voor jongereninitiatieven en meer aanvragen te genereren. Dit heeft o.a. geresulteerd in een structureel jongerenfondsenoverleg en de organisatie van een Inspiratiebazar in 2010/2011/2012.

Met een donatie aan de *Maatschappelijke Broedplaats* van de Slinger Jongeren is door Fonds 1818 de mogelijkheid gecreëerd om jongereninitiatieven te voorzien van ondersteuning. Binnen de Broedplaats is ondersteuning, kennis en kunde aanwezig om jongeren te begeleiden bij de uitvoering van hun project. Naast begeleiding biedt de Maatschappelijke Broedplaats ook een verwijfsfunctie. Gezien de werkzaamheden, waarbij zij dagelijks diverse jongeren bereiken, verwijzen zij jongeren met goede ideeën door naar Fonds 1818<24.

Intern hebben bij Fonds1818<24 ook wijzigingen plaatsgevonden. Zo wordt sinds april 2011 een gedeelte van de taken rondom Fonds 1818<24 uitgevoerd door het Jongeren Informatie Punt (JIP). Sindsdien worden de intakegesprekken en advisering door een medewerker van het JIP uitgevoerd. Daarnaast ligt de voorlichting en communicatie rondom <24 ook voor een gedeelte bij het JIP. Om hier richting aan te geven, is het afgelopen jaar een communicatieplan opgesteld met afspraken over de inzet en van middelen (o.a. nieuwe website en inzet social media).

1.2 Vraagstelling meta-evaluatie

Na 5 jaar Fonds 1818<24 is het opnieuw tijd om terug te kijken en te bezinnen op de toekomst. Dit aan de hand van een meta-evaluatie Fonds 1818<24. Waar bij de terugblik in 2009 vooral de kwantitatieve gegevens een rol speelden, wordt nu met name ingezoomd op de kwalitatieve gegevens met betrekking tot jongereninitiatieven. Hoe heeft de donatie van Fonds 1818<24 op de lange termijn bijgedragen aan de ontwikkeling van de aanvragers en hun initiatief? Er is voor deze insteek gekozen omdat bij Fonds 1818<24 de ontwikkeling van de aanvragers een grote rol speelt. Waar bij het –volwassen- Fonds 1818 vooral wordt gekeken naar het te realiseren project, speelt bij Fonds 1818<24 het versterken van de positie van jongeren een belangrijke rol.

De centrale vraag van deze meta-evaluatie wordt als volgt geformuleerd:

Wat is de impact van de donaties van Fonds 1818<24 op de maatschappelijke en culturele ontwikkeling en positie van de deelnemende jongeren en wat hebben de initiatieven bijgedragen aan de samenleving?

Onderliggende vraag hierbij is of de –relatief- arbeidsintensieve inzet van Fonds 1818<24 opweegt tegen het –relatief- kleine donatiebedrag van de afgelopen jaren. Met andere woorden; ‘is het de inzet waard en draagt een donatie daadwerkelijk iets bij aan de ontwikkelkansen van jongeren?’

Tevens wordt geconstateerd dat bepaalde type aanvragen zich, gezien de huidige ontwikkelingen in de samenleving, in een spanningsveld begeven. Het gaat om aanvragen die niet duidelijk binnen het huidige beleid passen, maar behoorlijk wat discussie met zich meebrengen tijdens de behandeling ervan. Voorbeelden hiervan zijn aanvragen rondom ondernemerschap, aanvragen vanuit het onderwijs en aanvragen rondom het maken van ‘videoclips’. Daarnaast wordt sporadisch bijgedragen aan de aanschaf van materialen, terwijl blijkt dat deze donaties wel wat moeilijkheden met zich meebrengen (wie is verantwoordelijk en wat gebeurt er met de spullen wanneer een initiatief stopt?). Deze meta-evaluatie moet tevens een duidelijker beeld geven op beleidsbepaling ten aanzien van bovenstaande vragen.

1.3 Onderzoeksaanpak

Om deze meta-evaluatie vanuit een breder perspectief te benaderen en boven het ‘eigen beleid’ uit te stijgen, is externe hulp ingeschakeld. Deze evaluatie komt zodoende mede tot stand door de inzet van Annick Mantoua (Annick’s Social Business). Annick is vanuit haar werk betrokken bij de

Maatschappelijke Broedplaats van De Slinger Jongeren en heeft daarmee een goed zicht op ontwikkelingen rondom jongereninitiatieven en de werking van Fonds 1818<24.

Om tot de juiste informatie voor deze meta-evaluatie te komen, is op verschillende manieren informatie verzameld.

- Er hebben gesprekken plaatsgevonden met de twee projectadviseurs van Fonds 1818<24 (Scarlett Zwartkruis en Vanessa Verhoeven) en de projectassistent (Irma de Bruijn).
- Er hebben 20 diepte-interviews plaatsgevonden met aanvragers van Fonds 1818<24.
- Er hebben 5 diepte-interviews plaatsgevonden met intermediairs/ondersteunende organisaties.
- Er is een online vragenlijst uitgestuurd per mail naar de aanvragers van Fonds 1818<24.
- Er is gesproken met collega fondsen/financiers op het gebied van jongereninitiatieven.
- Er is een analyse gemaakt van de aanvragers, 'bestemming donatie', 'type activiteit' en 'aanwezige evaluatie' van alle gefinancierde jongerenprojecten in Accountview.
- Er is deskresearch uitgevoerd en geput uit de eigen ervaring vanuit de praktijk (o.a. de Maatschappelijke Broedplaats).

De resultaten zijn samen met de projectadviseur van Fonds 1818<24, Vanessa Verhoeven, geïnterpreteerd. Op basis daarvan zijn conclusies en aanbevelingen geformuleerd. Met deze informatie moet antwoord worden gegeven op de onderliggende vragen van deze meta-evaluatie.

1.4 Verantwoording onderzoek

Deze meta-evaluatie heeft ruimte gecreëerd om met een twintigtal aanvragers een diepte-interview te houden. Samen met het deskresearch, interviews met intermediairs en een online enquête is een beeld verkregen van het effect van een donatie op de ontwikkeling van jongeren en de impact van de –door hen georganiseerde- projecten op de maatschappij. Met deze informatie wordt antwoord gegeven op de centrale onderzoeksvraag van dit rapport. De geïnterviewde zijn 'ad random' gekozen, maar er is wel rekening gehouden met een juiste spreiding qua achtergrond (o.a. categorie). Het overgrote deel van de geïnterviewden heeft een donatie van Fonds 1818<24 ontvangen. Dit om de centrale vraag over de impact van de donatie te kunnen beantwoorden. In tegenstelling tot andere meta-evaluaties zijn in de evaluatie geen vergelijkbare projecten terug te vinden, maar ligt de overeenkomstigheid in de doelgroep (ongeorganiseerde jongeren).

Op basis van de verzamelde informatie kunnen geen absolute uitspraken worden gedaan. De steekproef is namelijk niet representatief te noemen uit wetenschappelijk oogpunt. Dit was ook niet het doel.

1.5 Leeswijzer

Naast de centrale hoofdvraag -gericht op de impact van jongereninitiatieven- worden in deze meta-evaluatie ook andere onderwerpen aangestipt. Deze zijn met name gericht op de ontwikkelingen bij (potentiële) aanvragers. Om de informatie -die tijdens deze evaluatie aan bod komt- overzichtelijk weer te geven, is de volgende onderverdeling gemaakt:

	Hoofdcategorie	Subonderwerp
Deel I	- Achtergrondinformatie aanvragers en interne afwikkeling	- Aantallen aanvragen - Achtergrondgegevens aanvragen - Evaluatie procedure
Deel II	Impact jongereninitiatieven	- Beoordeling jongereninitiatieven door Fonds 1818<24 (intern) - Impact op de ontwikkeling van de deelnemende jongeren - Impact van jongereninitiatieven op de samenleving - Belang van een jongerenfonds volgens jongeren
Deel III	- Ontwikkelingen ten aanzien van het beleid intern en extern	Intern: - Samenwerking jongerenfondsen - Communicatiebeleid - Inzet begeleiding Extern: - Ontwikkelingen ten aanzien van aanvragers - Overige ontwikkelingen
Deel IV	- Conclusies en aanbevelingen	

Tabel 1: Indeling meta-evaluatie

Deel I: Achtergrondinformatie aanvragen en interne procedure

1. Aanvragers Fonds 1818 <24

Fonds 1818<24 is speciaal bedoeld voor jongeren die nog geen ervaring hebben opgedaan met het uitvoeren van projecten en aanvragen van geld bij fondsen/financiers. Fonds 1818<24 steunt (on)georganiseerde jongereninitiatieven (minimaal 3 personen). Om in aanmerking te komen moet men jonger zijn dan 24 jaar en in Den Haag, Delft, Zoetermeer, Leiden, de Duin- en Bollenstreek of één van de tussenliggende gemeenten wonen.

1.1 Toelichting aantal aanvragen

Zoals eerder aangegeven werden sinds april 2008 tot en met september 2012, in totaal 307 aanvragen behandeld. In de tabel hieronder is voor de afgelopen vijf jaar het aantal aanvragen per jaar weergegeven met daarbij het aantal goedgekeurde, afgewezen en teruggetrokken projecten. Ook is per jaar het donatie- en begrote budget weergegeven.

	Jaar	Aantal aanvragen	Goedgekeurd	Afgewezen	Teruggetrokken ¹	Donatiebudget	Begroot budget
1	2008	52	45 (86%)	7 (14%)	0	€84.811,-	€200.000,-
2	2009	61	29 (48%)	32 (52%)	0	€41.363,50	€150.000,-
3	2010	82	50 (61%)	25 (31%)	7 (8%)	€81.902,-	€100.000,-
4	2011	70	43 (61%)	27 (39%)	0	€56.451,77	€100.000,-
5	2012 ²	42	23 (55%)	19 (45%)	0	€44.000,-	€75.000,-
	Totaal	307	190 (61%)	110 (35%)	7 (4%)	€308.528,27	€ 625.000

Tabel 2: Overzicht aantal aanvragen per jaar

Daar waar het aantal aanvragen in eerste instantie steeg, is er de laatste jaren een terugloop te bespeuren. Deze daling heeft mede te maken met de aanscherping van het beleid. Er wordt duidelijk kritischer gekeken naar de jongereninitiatieven, hierdoor sneuvelen regelmatig potentiële aanvragen na contact met de projectadviseurs. Toch dekt dit slechts gedeeltelijk de lading. De daadwerkelijke reden voor de daling is niet bekend. Wel kan hierover opgemerkt worden dat Fonds 1818<24 zich, door haar focus op ongeorganiseerde jongeren die veelal (nog) onbekend zijn met fondsen, op een bijzondere doelgroep richt die in de praktijk moeilijk te bereiken en grijpen is.

Daarnaast blijven jongereninitiatieven een 'uitzonder op de regel'. Tijdens de interviews kwam naar voren dat de aanvragers weinig andere jongeren kennen die zich ook maatschappelijk inzetten. Volgens hen leven maatschappelijke initiatieven niet zo onder jongeren; het interesseert ze niet. Desondanks blijkt uit recente onderzoeken³ dat jongeren wel degelijk maatschappelijk betrokken zijn of zich storen aan hoe bepaalde zaken in de maatschappij verlopen. Maar zeggen dat je betrokken bent en je ergens aan storen, betekent niet dat daaruit per definitie maatschappelijke initiatieven ontstaan. Hoewel jongeren veel goede ideeën hebben, is de stap om er daadwerkelijk iets mee te doen vaak nog groot. Paul Sikkema (2012)⁴ stelt daarom niet voor niets dat het wachten is op maatschappelijke leiders die hier verandering in aan gaan brengen. Vanuit bovenstaand oogpunt is

¹ Toelichting teruggetrokken aanvragen: Regelmatig sneuvelen aanvragen nog in de fase voor ze tot uitvoering komen. De aanvragers hadden in deze gevallen plotseling andere verplichtingen zoals bijvoorbeeld extra schooldrukke. Ook kan er binnen een projectgroep een miscommunicatie zijn, waardoor de aanvraag uiteindelijk niet verder wordt opgepakt.

² Aantal zal nog wijzigen. Ten tijden van het maken van deze meta-evaluatie is nog niet duidelijk hoeveel aanvragen er over 2012 binnen zullen komen. Verwacht wordt rond de 55.

³ Bijvoorbeeld jongerenonderzoek Quirius en Frankwatching (2012)

⁴ Boek: 'Kinderen en Jongeren; positieve kracht' (2012)

het dus niet vreemd dat het voor Fonds 1818<24 lastig blijft om jongeren te stimuleren om met hun eigen idee aan de slag te gaan.

1.2 Achtergrondinformatie aanvragen Fonds 1818 <24

Terugkijkend naar de afgelopen jaren kan het volgende worden gesteld wat betreft type activiteit, leeftijd en diversiteit:

Leeftijd aanvragers:

De leeftijd van de aanvragers bij Fonds 1818<24 varieert van 10 jaar tot 23 jaar. Vanuit de jongste categorie (10-16) komen weinig aanvragen binnen. Het grootste gedeelte van de aanvragers is tussen de 17 en 23 jaar, de zwaarte ligt hierbij tussen de 19 en 22 jaar.

Inhoud project:

De projecten worden in Accountview⁵ op diverse wijze weggeschreven. Het systeem maakt dat uit een diversiteit van categorieën kan worden gekozen. Het type aanvraag bij Fonds 1818<24 is wisselend, toch kan worden gesteld dat de meeste jongerenaanvragen vallen onder de categorie **'Kunst en Cultuur'**. Hierin komen alle verschillende disciplines naar voren. Van klein naar groot zijn deze te benoemen als: Radio, Literatuur, Film, Theater, Dans, Beeldende kunst en Muziek. Deze laatste neemt overduidelijk de belangrijkste plek in. Ook vallen veel projecten onder **'Participatie en Informatie'**, waarbij tevens subcategorieën als 'ontmoeting', 'deskundigheidsbevordering' en 'duurzaamheid' een plek innemen. Als derde categorie kan worden genoemd **'Sport'**. De vierde en kleinste categorie is **'Recreatie en Feesten'**. Hierin worden relatief veel projecten negatief besloten.

Diversiteit aanvragers:

Vanuit Accountview is niet te herleiden welke achtergrond de aanvragers hebben wanneer het gaat om opleidingsniveau en culturele afkomst. Op basis van de contacten met aanvragers via de intakegesprekken kan wel worden gesteld dat er een heel diverse groep jongeren bij Fonds 1818<24 terechtkomt. Jongeren komen vanuit alle gelederen van de samenleving, met diverse opleidingsniveaus en verschillende culturele achtergronden.

---

⁵ Accountview is een softwareprogramma waarin alle administratie van aanvragen wordt verwerkt

Conclusieaanvragen en achtergrond aanvragers Fonds 1818<24:

- Het begrootte budget voor Fonds 1818<24 wordt bij lange na niet gehaald. Het aantal aanvragen per jaar laat tevens een lichte daling zien. Eén van de redenen hiervoor is dat het beleid is aangescherpt, maar dit dekt niet de lading. De doelgroep van Fonds 1818<24 lijkt ook moeilijk grijpbaar.
- De leeftijd van aanvragers varieert van 10 tot 23 jaar, maar de grootste groep is tussen de 19 en 22 jaar oud.
- Ook blijkt dat de projecten alle trajecten van Fonds 1818 bestrijken zoals Kunst & Cultuur, Educatie, Zorg en Welzijn. Daarbij is de Kunst & Cultuur de categorie waaronder de meeste projecten worden weggeschreven.
- Bij de start van Fonds 1818<24 werd nog wel eens een vraagteken geplaatst bij hoe breed de groep was die het fonds bedient. Waren het bijvoorbeeld niet vooral de vwo-leerlingen en hbo-/wo-studenten die 1818<24 goed weten te vinden? Inmiddels is gebleken dat jongeren van diverse leeftijden, met verschillende opleidingsniveaus, uit alle gelederen van de samenleving de weg naar het fonds weten te vinden.
- Wel blijkt het moeilijk de diversiteit aan aanvragers en projecten goed te herleiden uit Accountview. Dit heeft te maken met de manier waarop wordt geregistreerd.

2. Procedure Fonds 1818< 24

In dit hoofdstuk worden procedurele zaken zoals het intakegesprek, besluitvorming en afwikkeling van jongereninitiatieven en de bijbehorende administratieve handelingen geëvalueerd.

2.1 Contact vanuit Fonds 1818<24

Aanvragen bij Fonds 1818<24 worden ingediend door middel van een aanvraagformulier, speciaal gemaakt voor deze doelgroep en terug te vinden op de website van Fonds 1818<24. Wanneer een jongere een aanvraag indient wordt deze in behandeling genomen, in eerste instantie door het JIP. Hiervandaan wordt bepaald of jongeren al dan niet worden uitgenodigd voor een gesprek. Op basis van dit gesprek brengt de adviseur van het JIP een advies uit. Vervolgens wordt bij Fonds 1818<24 bepaald of financiële ondersteuning volgt. Vanaf dit moment neemt Fonds 1818 de werkzaamheden over. Er is overigens veel contact tussen Fonds 1818 en het JIP, al vanaf het moment dat een aanvraag binnenkomt.

Het contact met Fonds 1818<24 wordt vanuit de deelnemende jongeren in het algemeen als goed en positief ervaren. Verder is op te merken dat veel jongeren het contact 'snel' vinden gaan. Zij kregen snel reacties op hun mails of ontvangen zeer kort nadat zij een aanvraag hebben ingediend een reactie. De jongeren ervaren de snelle communicatie als zeer prettig. Een enkeling die minder enthousiast was, gaf daarentegen aan dat dit kwam doordat hij/zij juist lang op een reactie heeft moeten wachten. Daarbij wordt als reden gegeven de afwezigheid projectadviseur. De jongeren hebben uitgelegd gekregen hoe het kwam dat de procedure wellicht iets anders liep dan dat zij hadden verwacht. Hierbij moet worden opgemerkt dat veel jongeren er vanuit gaan dat er binnen 4 weken een beslissing wordt genomen, maar dat zij vaak vergeten dat de adviseur dan een duidelijk beeld van het project moet hebben. Dit is niet altijd het geval, waardoor jongeren een aanvulling

moeten maken en het langer duurt alvorens het besluit wordt genomen.

2.2 Het intakegesprek

Een belangrijk punt onder de noemer 'procedure', is het intakegesprek vanuit Fonds 1818<24 met de jongeren. Dit is het enige moment waarop de jongeren iemand van Fonds 1818<24 'live' ontmoeten. De rest van het contact vindt plaats via mail of telefoon. De intakegesprekken worden, zoals reeds aangegeven, uitgevoerd door het JIP (sinds april 2011).

Voorafgaand aan het gesprek zijn jongeren vaak zenuwachtig. Nog nooit eerder hebben zij zo'n 'serieus' gesprek gevoerd en vaak weten ze niet wat hen staat te wachten. Het intakegesprek wordt verder als positief ervaren. Jongeren ervaren de contactpersoon vanuit Fonds 1818<24 als benaderbaar en open. Ze voelen zich op hun gemak gesteld en voelen zich vrij om vragen te stellen en te vertellen over hun ideeën. Wat ze daarbij eveneens als prettig ervaren, is dat de betreffende contactpersoon bereid is om mee te denken. Sommige deelnemende jongeren hebben hierdoor hun oorspronkelijke projectidee kunnen aanscherpen en verbeteren. Hierdoor kwamen uiteindelijk kwalitatief betere resultaten tot stand qua opbrengst, efficiëntie van organisatie en financiële administratie. De jongeren ervaren de tips en informatie als toegevoegde waarde voor hun project. Naast de project gerelateerde informatie krijgen jongeren tijdens het gesprek ook een beter beeld van de procedure vanuit Fonds 1818<24 die nodig is om de financiering rond te maken. De deelnemende jongeren geven aan dat zij na een intakegesprek weten waar zij aan toe zijn en wat hen te wachten staat.

Wel blijkt dat het voor jongeren soms onduidelijk is of ze tijdens de intake met Fonds 1818<24 of het JIP te maken hebben. Hoewel informatie hierover tijdens de intake wordt gegeven, blijkt deze niet goed te blijven hangen. Dit heeft ook betrekking op de achtergrondinformatie over Fonds 1818<24. Daarnaast vinden jongeren het soms verwarrend dat zij na afloop van het intakegesprek meekrijgen wat het advies richting Fonds 1818<24 wordt. Dit wordt met name als lastig ervaren, wanneer het vervolgens lang duurt voordat de definitieve besluitvorming rond is (o.a. project 'Veilig skateboarden', 120247).

2.3 Besluitvorming

Wanneer het advies is uitgebracht door het JIP, wordt het project gelezen door de tweede lezer bij Fonds 1818<24 (Vanessa Verhoeven). Bij twijfel en onduidelijkheid is er vervolgens contact met het JIP. Daarna wordt de aanvraag gefiatteerd door een andere collega bij Fonds 1818 (zgn. verkorte procedure). Bij een negatief besluit wordt, in de regel, contact opgenomen met de aanvrager om uit te leggen waarom negatief is besloten. Bij een positief besluit volgt de contractbrief. In deze brief moeten de aanvragers aangeven waar en wanneer de activiteit precies zal plaatsvinden en deze ondertekend retourneren inclusief kopieën van hun ID kaart of paspoort. Zodra deze contractbrief retour is ontvangen, wordt de betaling in orde gemaakt.

2.4 Evaluatie

Jongeren die financiering hebben ontvangen van Fonds 1818<24 zijn verplicht om binnen 6 weken na afronding, een inhoudelijke evaluatie in te leveren tezamen met een overzicht van de inkomsten en uitgaven inclusief kopie bonnen. Hiervoor zijn standaard formulieren opgesteld die jongeren op de website van Fonds 1818<24 kunnen vinden. Informatie over de evaluatie en afrekening krijgen jongeren tijdens het intakegesprek te horen en deze staat tevens vermeld in de correspondentie die zij ontvangen wanneer de financiële ondersteuning wordt toegekend.

In principe worden alle toegekende projecten door de behandelend adviseur in Accountview geëvalueerd. Terugkijkend naar de 190 projecten waaraan een donatie is toegekend, worden de volgende statussen in Accountview benoemd:

	Status	Aantallen	Toelichting
1	Zwarte lijst	9	Aangezien sommige projecten niet goed zijn afgerond, is diverse malen contact opgenomen met de aanvragers. Uiteindelijk is, ook na een officiële brief vanuit de directeur, geen goede evaluatie en eindafrekening ontvangen. Deze aanvragers worden op de zogenoemde 'zwarte lijst' geplaatst en kunnen geen nieuwe aanvraag meer indienen bij Fonds 1818. In twee gevallen was sprake van fraude en is aangifte gedaan bij de politie.
2	Geen evaluatie ontvangen	22	Het gaat hier om projecten waarvan wel een eindafrekening en kopie bonnen binnen is, maar de inhoudelijke evaluatie ontbreekt. Ook is er in één geval sprake geweest van een computercrash waardoor de gegevens verloren zijn gegaan. In deze gevallen hebben we genoeg genomen met informatie (veelal financieel) die wel aanwezig was. Door lange tijd onderbezetting bij de administratie en aangezien het veel tijd kost deze informatie alsnog te achterhalen, zijn deze projecten zonder evaluatie afgesloten. Het gaat hier met name om oude gevallen. <i>NB: Tijdens de interviews is één jongere benaderd waarvan de evaluatie (nog) niet compleet is. De jongere in kwestie vond deze evaluatie meer een zaak van de school. Het jongereninitiatief was in dit geval dan ook meer een schoolopdracht en de jongere voelde zich niet verantwoordelijk voor de afhandeling van de evaluatie. Desbetreffende jongere voelde zich overigens wel verantwoordelijk voor het project.</i>
3	Geen doorgang	11	Het gaat hier om projecten die - na positief besluit - alsnog geen doorgang hebben gehad en welke dus zijn vrijgevallen, de redenen hiervoor zijn divers.
4	Nog bezig	17	Deze projecten lopen nog en zijn dus logischerwijs nog niet afgerond.
5	Evaluatie aanwezig	131	-

Tabel 3: Overzicht ontvangen evaluaties

2.4 Administratie rondom jongereninitiatieven

De administratie rondom jongereninitiatieven speelt met name een rol wanneer een projectbesluit is genomen en bij de afronding van een project. Wanneer een project is goedgekeurd, wordt hierover bericht en moeten op papier een aantal zaken afgerond worden alvorens de betaling vanuit Fonds 1818²⁴ te verzilveren. Deze fase verloopt vaak soepel. Jongeren tonen zich daarbij proactief en dragen er vaak snel zorg voor om de benodigde documenten in orde te maken. Dit proces verloopt in de meeste gevallen ook sneller dan wanneer er een begeleidende organisatie bij betrokken is. Voor de betreffende professional is het vaak één van de vele werkzaamheden binnen de kantooruren die zij aanhouden.

De afronding van een jongerenproject laat echter nogal eens te wensen over. Dit vraagt met name veel inzet van de administratie. Van daaruit worden jongeren 'achterna gezeten' om evaluaties in te leveren, zowel de inhoudelijke als de financiële verantwoording. Met de komst van de '80-20%' betalingsregel⁶ is hier wel al verbetering in gekomen.

In de praktijk blijkt dat de aandacht van jongeren met name op de aanvraag is geconcentreerd en veel minder op de evaluatie en afronding. Hoe dit precies komt, kan niet met zekerheid worden gesteld. Wel moet worden opgemerkt dat de nalatigheid van jongeren ten aanzien van een goede afwikkeling

⁶ Van de donatie wordt 80% voor uitvoering van het project overgemaakt na de ontvangst van het retourcontract en een kopie van de identiteitsbewijzen. De overige 20% volgt na ontvangst van de afrekening en evaluatie.

hoogstwaarschijnlijk niet ligt aan het contact dan wel de informatieverstrekking vanuit Fonds 1818<24, maar veelal te wijten is aan:

- Jongeren lezen niet goed
- Jongeren voelen zich niet verantwoordelijk (voorbeeld: bij een schoolopdracht vinden zij de school hiervoor verantwoordelijk (zie project 91278 'Aanschaf computer')
- Korte termijn focus (als het geld eenmaal binnen is, dan is het contact 'klaar')

Over de financiële afhandeling (overzicht in- en uitgaven, kopie bonnen en een bestedingsverklaring) kan nog gezegd worden dat sommige jongeren dit lastig vinden. Dit kan er voor zorgen dat jongeren 'wachten' met de afronding naar Fonds 1818<24 toe. Niet iedereen vindt hierbij ook hulp vanuit uit zijn/haar directe omgeving, terwijl dit soms nodig zou zijn. Jongeren die de financiële afwikkeling lastig vinden en hierin worden begeleid, vinden met name steun bij ouders, docenten en of een begeleidende organisatie/coach.

Conclusies procedure Fonds 1818 <24:

- Het contact met Fonds 1818 <24 wordt door jongeren als positief (en snel) ervaren.
- Het intakegesprek wordt positief bevonden doordat aanvragers de contactpersoon als open en benaderbaar ervaren en ze het gesprek informatief en verhelderend vinden. Daarbij worden tips gewaardeerd en leiden deze tips vaak tot een kwalitatieve verbetering van het project.
- De achtergrondinformatie over Fonds 1818 <24 wordt door jongeren niet altijd even scherp opgenomen; het verschil tussen het JIP versus 1818<24 is soms onduidelijk.
- Jongeren begrijpen niet goed dat er na een positief advies alsnog een afwijzing kan volgen.
- Jongeren zijn verplicht hun projecten financieel en inhoudelijk te evalueren. Van de 190 ondersteunende projecten, zijn bij Fonds 1818<24 in totaal 131 evaluaties ontvangen en ontbreken er 22. Daarnaast zijn 17 projecten nog bezig, hadden 11 projecten uiteindelijk geen doorgang en staan 9 projecten op de 'zwarte lijst'.
- Jonge aanvragers zijn vaak nalatig als het gaat om de afwikkeling van een project. Dit vraagt veel inzet van de administratie en projectadviseur. Er is een relatief hoog aantal aanvragers op de 'zwarte lijst'. Bij Fonds1818 komen aanvragers vaak terug, waarbij als eerste om de afwikkeling van oude projecten wordt gevraagd. Bij Fonds 1818<24 is dit minder het geval.
- De financiële afhandeling wordt vaak als lastig ervaren.

Deel II: De impact van jongereninitiatieven

---

1. Oordeel projectadviseur Fonds 1818<24

De impact van jongereninitiatieven wordt intern geëvalueerd. In totaal zijn 131 projecten zijn door de behandelend adviseur geëvalueerd. Het is moeilijk een gemene deler te vinden in deze evaluaties, een aantal redenen voor onderstaande projectresultaten zijn:

	Projectresultaat	Aantal	Toelichting
1	= mislukt	2	Veel minder bezoekers dan verwacht, minder activiteiten georganiseerd dan gepland, uitvallers in organisatie.
2	= matig geslaagd	18	Slechte opkomst, veel onverwachte tegenvallers, regen, doelen niet bereikt, als jongerenproject mislukt aangezien het werk vooral door de begeleidende organisatie is gedaan, kosten niet in verhouding met de resultaten, mist maatschappelijke meerwaarde (meer een feestje).
3	= redelijk geslaagd	38	Enthousiast maar niet de verwachte bezoekers gehaald, dekking niet rond gekregen, mis het inhoudelijk aspect, vooral feest, vooral gericht op eigen doelgroep, veel onverwachte omstandigheden.
4	= geslaagd	71	Goede bezoekersaantallen, veel geleerd van proces, goede reacties van het publiek, doelen behaald.
5	= meer dan geslaagd	2	Goed bezocht, doelen behaald, uitgebreide en kritische evaluatie ontvangen.

Tabel 3: Interne evaluatie impact projecten

2. Impact jongereninitiatieven

Uit de interviews blijkt dat voorop staat dat jongereninitiatieven een boost opleveren ten aanzien van de ontwikkeling van aanvragers. Zo wordt aangegeven dat jongeren door een donatie van Fonds 1818<24 veel kansen krijgen om ervaring op te doen, zelfs in posities waar zij anders nog lang geen mogelijkheid tot zouden hebben (bijvoorbeeld: in de zgn. directeursfunctie van een project). Wanneer aan de jongeren wordt gevraagd welke vaardigheden zij hebben opgedaan tijdens hun project, ontstaat een waslijst aan antwoorden (zie bijlage 2, vraag 9). De top 3 van antwoorden ziet er als volgt uit:

1. Te weten gekomen dat ik mij verder actief of in dit gebied wil inzetten
2. Alle facetten van organiseren geleerd
3. Ervaring opgedaan met het regelen van financiering

Uit de antwoorden is duidelijk op te maken dat het jongereninitiatief een grote rol heeft gespeeld bij de ontwikkeling van de jongeren. Sommige jongeren geven zelfs aan dat zij zonder de financiële steun van Fonds 1818<24 nooit gestart zouden kunnen zijn. Voor hen is deze steun dan ook cruciaal gebleken.

Om beter inzichtelijk te krijgen op welk gebied deze bovengenoemde ontwikkeling betrekking heeft, kan aan de hand van de gegeven informatie van de deelnemende jongeren een onderverdeling worden gemaakt in de drie categorieën 'vaardigheden', 'maatschappelijke betrokkenheid' en 'professionele ontwikkeling'.

1. Vaardigheden:

De jongere heeft bijvoorbeeld geleerd om te organiseren, communiceren, financiering aan te vragen, etc. Naast inhoudelijke aspecten, hebben jongeren diverse andere vaardigheden ontwikkeld, zoals het leren samenwerken, het omgaan met stress en het ontwikkelen van creativiteit.

2. Maatschappelijke betrokkenheid:

De jongere heeft aan den lijve ondervonden om een maatschappelijke bijdrage te leveren. Voor sommige jongeren was dit de eerste keer dat zij iets maatschappelijks organiseerden. Kijkend naar de vraag of jongeren nog steeds maatschappelijk actief zijn, dan antwoordt minstens de helft met 'ja'. Dit is een zeer mooie score. Hiermee biedt deze uitslag een positief perspectief wat betreft de maatschappelijke intentie van de jongeren. Ook kan nog genoemd worden dat de jongeren die momenteel niet maatschappelijk actief zijn, zich vooral richten op school/studie of werk.

3. Professionele ontwikkeling/vorming:

Jongeren hebben eveneens kunnen uitvinden wat zij leuk/niet leuk/interessant vinden. Hun projecten hebben daarmee bijgedragen aan hun professionele vorming; zij hebben meer inzicht gekregen in welke richting zij zich als professional willen ontwikkelen. Daarnaast hebben inmiddels drie initiatieven zich doorontwikkeld tot stichting of vereniging, één initiatief tot een bedrijf en zijn sommige jongeren definitief als professional verder gegaan in het vak waarmee zij ervaring hebben opgedaan (bijvoorbeeld: eventmanager, theatermaker).

Op de vraag waarom Fonds 1818<24 moet investeren in jongereninitiatieven kwamen zonder moeite een veelheid aan antwoorden naar boven die het bestaan van Fonds 1818<24 toejuichen (zie bijlage 2, vraag 11). De top vier aan antwoorden luidt als volgt:

1. Om jongerenprojecten te laten slagen
2. Je leert veel, je maakt een grote ontwikkeling door
3. Jongeren worden gestimuleerd om zelfstandig iets te doen
4. Er wordt te weinig aandacht aan jongeren besteed

Jongeren geven aan dat zij het bestaan van Fonds 1818<24 toejuichen, omdat jongeren hierdoor op laagdrempelige wijze de kans krijgen om met hun dromen aan de slag te gaan. Daarbij beseffen ze dat deze mogelijkheden bijzonder zijn in een tijd van bezuinigingen en een financiële crisis met krapte op de arbeidsmarkt tot gevolg.

3. Impact op de samenleving

Naast het feit dat jongereninitiatieven bijdragen aan de ontwikkeling van jongeren zelf, dragen ze ook bij aan de samenleving. Zo levert de organisatie van een buurtfeest een positieve bijdrage aan een wijk, dragen jongereninitiatieven bij aan een goed doel (o.a. benefietconcerten) en b.v. de mogelijkheden op school (door o.a. de start van een filmclub). Ook dragen de initiatieven bij aan specifieke doelgroepen en dan in het bijzonder de doelgroep jongeren zelf, want daar worden de meeste projecten voor georganiseerd. Deze doelgroep heeft dus de meeste 'benefits' van een donatie.

Naast een bijdrage aan de omgeving en specifieke doelgroepen hebben jongereninitiatieven ook op andere, meer abstractere wijze, impact. Zo maken initiatieven vaak wat los doordat zij maatschappelijke kwesties aan de kaak stellen die soms een taboe zijn in de samenleving. Met hun initiatieven willen jongeren daar verandering in brengen. Dit doen zij bijvoorbeeld door het maken en uitvoeren van een toneelstuk of film.

Een ander thema wat vaak terugkomt is saamhorigheid. Zo zijn veel initiatieven erop gericht om groepen mensen bij elkaar te brengen, opdat bijvoorbeeld vooroordelen worden weggenomen en meer respect naar elkaar toe ontstaat. Veel van de gefinancierde projecten zijn erop gericht om

verschillende groepen bij elkaar te brengen die anders niet zo snel met elkaar in aanraking zouden komen. In dit geval levert een jongereninitiatief een bijdrage aan het ontstaan van een 'hechte groep'.

Jongereninitiatieven leiden ook tot meer maatschappelijk bewustzijn en actie. De deelnemende jongeren en hun initiatieven staan model voor anderen die zich nog niet bewust zijn van het belang van een maatschappelijke bijdrage. De deelnemende jongeren zijn dan ook een inspiratiebron voor anderen (vaak jongeren). De deelnemende jongeren en –initiatieven- stimuleren anderen om een bijdrage te leveren, vaak vanuit praktische overwegingen. Zo hebben aanvragers andere vrijwilligers nodig voor de uitvoering van hun project, waardoor zij hun omgeving direct oproepen ook een bijdrage te leveren.

De jongeren zijn overigens niet alleen een rolmodel voor anderen, maar ook voor zichzelf. Veel jongeren zijn nog nooit eerder maatschappelijk actief geweest en ervaren hierdoor hoe leuk en goed het kan zijn om jezelf op deze manier in te zetten. De geïnterviewden geven dan ook vaak, niet voor niets, een vervolg aan hun ingezette maatschappelijke werkzaamheden. De jongereninitiatieven dragen daarmee bij aan een vergroting van maatschappelijke actie in de toekomst.

Tot slot kan nog worden aangegeven dat diverse jongereninitiatieven geen ééndagsvlieg zijn gebleken. Zij zijn het begin van iets groters geweest. Sommige initiatieven zijn -zoals eerder aangegeven- inmiddels uitgegroeid tot een professionele organisatie (stichting, vereniging, bedrijf).

Conclusies impact jongereninitiatieven:

- Vanuit de projectevaluaties in Accountview blijkt dat 111 van de 131 projecten als (redelijk) geslaagd wordt geëvalueerd. 20 projecten zijn wat dat betreft tegengevallen met resultaat matig geslaagd of mislukt. Hiermee kan worden gesteld dat het grootste gedeelte van de jongereninitiatieven redelijk succesvol wordt uitgevoerd.

- Jongeren hebben zichzelf via Fonds 1818<24 op een brede manier kunnen ontwikkelen. Zowel qua vaardigheden en maatschappelijke betrokkenheid, alsmede professionele vorming. Ook is 50 % van de jongeren na een eerste ervaring nog steeds maatschappelijk actief. De impact van de donatie van Fonds 1818<24 is daarmee van toegevoegde waarde te noemen ten aanzien van de persoonlijke ontwikkeling van de deelnemende jongeren.

- Jongeren juichen het bestaan van Fonds 1818<24 toe omdat het jongeren kansen biedt om op laagdrempelige wijze met hun dromen aan de slag te gaan.

- De gefinancierde jongereninitiatieven dragen substantieel bij aan een doelgroep jongeren.

- De jongereninitiatieven hebben impact op de samenleving;

1. Maken iets los (door bijvoorbeeld een vernieuwend project of theaterstuk)
2. Ontstaan van saamhorigheid tussen diverse groepen mensen
3. Maatschappelijk bewustzijn en actie wordt versterkt (ook voor de toekomst)

- Diverse jongereninitiatieven zijn uitgegroeid tot professionele organisaties en projecten.

Deel III: Ontwikkelingen Fonds 1818<24

---

1. Interne ontwikkelingen Fonds 1818<24

Uit de evaluatie van Fonds 1818<24 in 2009 is een aantal speerpunten naar voren gekomen, zoals de samenwerking met andere jongerenfondsen, het vergroten van naamsbekendheid en het inzetten op ondersteuning bij jongereninitiatieven. Hier is de afgelopen jaren verder invulling aan gegeven. Hieronder worden de speerpunten toegelicht en geëvalueerd.

1.1 Samenwerking andere jongerenfondsen

Fonds 1818<24 is niet uniek te noemen, ook andere fondsen en gemeenten hebben specifieke 'potjes' met aparte criteria voor jongereninitiatieven. Voorbeelden van andere jongerenfondsen zijn Pekoerja, Youth in Action, King for a day (zie bijlage 6 voor een totaaloverzicht en toelichting van andere jongerenfondsen). Een aantal financiers honoreert ook aan initiatieven zonder rechtsvorm.

Kijkend naar andere jongerenfondsen kan worden gesteld dat er behoorlijk wat mogelijkheden zijn voor (on)georganiseerde jongeren, zowel landelijk als lokaal. Alhoewel elke financier werkt met eigen criteria en aandachtspunten, moet het jongeren zonder rechtspersoon lukken hun ideeën te realiseren. Wat opvalt is dat momenteel veel van deze mogelijkheden worden heroverwogen, dan wel in het kader van de bezuinigingen dan wel gezien het feit dat er men meer duidelijkheid wil hebben over de effecten van deze donaties.

Sinds een aantal jaar heeft Fonds 1818<24 regelmatig contact met andere financiers, zowel ad hoc over bepaalde ontwikkelingen of specifieke aanvragers, maar ook meer gestructureerd binnen de jaarlijkse bijeenkomsten voor jongerenfondsen / financiers, welke door Fonds 1818<24 worden geïnitieerd. Met dit laatste punt wordt invulling gegeven aan het speerpunt van Fonds 1818<24 om voorttrekkersrol in te nemen in het creëren van een platform met andere spelers uit subsidieerland.

Door de samenwerking met andere jongerenfondsen wordt gezamenlijk gewerkt aan de algemene bekendheid van jongerenfondsen onder de doelgroep. Hiervoor hebben de verschillende fondsen de krachten gebundeld door een drietal 'inspiratiebazaars' te organiseren.

Inspiratiebazar

Een Inspiratiebazar is een evenement waarbij jongeren worden uitgedaagd om hun goede ideeën voor de samenleving te pitchen. Het beste idee wint vervolgens een startbedrag om met zijn/haare idee direct aan de slag te gaan. Dit evenement werd georganiseerd met andere fondsen en intermediairs. Tijdens het evenement werden rolmodellen ingezet om de deelnemende jongeren te inspireren en werden diverse workshops gegeven. Hoewel de Inspiratiebazaars van toegevoegde waarde zijn geweest voor het creëren van een platform met aanvragers en andere spelers uit subsidieerland, hebben deze evenementen niet tot een substantiële toename in aanvragen geleid. Afgelopen jaar hebben de gezamenlijke fondsen een meer landelijke insteek gekozen voor deze inspiratie bijeenkomst. Fonds 1818 heeft hier derhalve niet actief in geparticipeerd. Momenteel wordt gewerkt aan nieuwe inspiratiemomenten in 2013 in het werkgebied van Fonds 1818.

1.2 Naamsbekendheid Fonds 1818<24

De naamsbekendheid van Fonds 1818<24 blijft een belangrijk punt om het aantal aanvragen van jongeren op peil te houden dan wel te vergroten. Bij de meeste actieve jongeren die ervaring hebben met fondsen, is Fonds 1818<24 goed bekend. Over jongeren die nog geen ervaring hebben met het aanvragen van financiering is lastiger iets te zeggen.

Om meer bekendheid te geven aan Fonds 1818<24 is de afgelopen tijd extra ingezet op social media (o.a. Facebook) en is een nieuwe website gerealiseerd. De website biedt momenteel vooral ruimte als platform voor jongereninitiatieven en hoopt daarmee andere jongeren te inspireren. Daarnaast is Fonds 1818<24 regelmatig op jongerenevenementen te vinden en worden projecten van deelnemende jongeren bezocht. Wat betreft de werkzaamheden rondom de naamsbekendheid is het afgelopen jaar een communicatieplan opgesteld. Het JIP voert een groot gedeelte van de communicatie-acties uit (bijvoorbeeld het plaatsen van berichten op Facebook).

Hieronder wordt kort ingegaan op de impact van de ingezette communicatiemiddelen⁷.

Website Fonds 1818<24

Sinds september 2012 is er een nieuwe website. Uit de interviews blijkt dat meeste jongeren via internet (google) met Fonds 1818<24 in aanraking komen. Wanneer gekeken wordt naar de resultaten van het websitebezoek in Google Analytics heeft de website in de periode juli – november 2012 in totaal 681 bezoeken gehad, waarvan 489 uniek (zie bijlage 7 voor het overzicht). Hierbij valt nog op te merken dat het bij een groot aantal gaat om nieuwe unieke bezoekers (71,81%). Dit laatste resultaat is positief; het betekent dat het om ‘nieuwe bezoekers’ gaat. Het totale aantal websitebezoeken kan echter nog veel beter.

Social (media)

Fonds 1818<24 is actief op Facebook (73 ‘vind ik leuks’), Hyves (90 leden) en Twitter (23 volgers). Activiteit op bijvoorbeeld Facebook wordt met name nog vanuit Fonds 1818<24 zelf gegenereerd; er is nog minder interactie met bijvoorbeeld jongeren via social media. Op zich is dit laatste resultaat niet vreemd vanwege het nog beperkte aantal ‘vind ik leuks’, ‘leden’ en ‘volgers’. Ook blijkt het voor de projectadviseurs moeilijk de juiste aanpak te vinden wat betreft social media. Beiden zijn hierin onervaren en het vraagt om een goede communicatiestrategie hier resultaat te behalen.

Inzet intermediairs

In de vorige evaluatie werd gesproken over het betrekken van intermediairs bij de werving van jongeren. Professionals (o.a. docenten/jongerenwerkers) die bijvoorbeeld dagelijks in aanraking komen met jongeren kunnen een belangrijke rol vervullen bij onder meer het doorverwijzen van jongeren. Uit de interviews komt naar voren dat jongeren vaak via docenten of professionals uit het maatschappelijke veld bij Fonds 1818<24 terecht komen.

1.3 Inzet begeleiding

Vanuit de interviews kwam bij zowel de jongeren als de professionals naar voren dat begeleiding met name het ‘onbekende’ weg kan nemen. Begeleiding kan verder van toegevoegde waarde zijn om een initiatief breder te trekken (bijvoorbeeld door de samenwerking op te zoeken) en/of van meer diepgang te voorzien (o.a. continuïteit). Dit heeft positieve gevolgen voor de kwaliteit van jongereninitiatieven. Daarbij ervaren jongeren zelf dat zij door begeleiding realistischer en meer gefocust te werk gaan. Jongeren hoeven minder zelf het wiel opnieuw te vinden en kunnen daardoor sneller stappen maken en zich focussen op hun core business

Begeleiders vinden het soms wel lastig om hun rol en bijbehorende verantwoordelijkheid duidelijk voor ogen te hebben. Vanuit desbetreffende professionals kwam de vraag naar voren om van te voren specifiek af te bakenen wat de rol en de verantwoordelijkheid is van de begeleider. Wanneer projecten niet slagen, kunnen zij aan de hand hiervan duidelijker hun positie bepalen. Veel begeleiders werken voor organisaties die tevens aanvragen bij Fonds 1818. Zij zijn bang een ‘slechte naam’ te krijgen wanneer een jongereninitiatief niet goed verloopt. Als reactie daarop ‘lopen’ zij soms de ‘gaatjes dicht’ voor jongeren.

---

⁷ Om hier meer over te kunnen zeggen, is eigenlijk nog een apart onderzoek nodig.

Tot slot kwam uit de interviews naar voren dat jongeren met name bij de financiële administratie en afwikkeling van hun project hulp kunnen gebruiken. De reden hiervoor is dat zij hierin nog onervaren zijn. In de praktijk blijkt ook dat begeleidende organisaties en coaches bij het financiële gedeelte een expliciete rol vervullen.

Rol maatschappelijke broedplaats

Met de donatie aan de *Maatschappelijke Broedplaats* van de Slinger Jongeren is door Fonds 1818 de mogelijkheid gecreëerd om jongeren initiatieven te voorzien van ondersteuning. Het afgelopen jaar zijn vanuit de broedplaats jongeren naar Fonds 1818<24 doorverwezen en heeft een aantal financiering ontvangen. Vanuit Fonds 1818<24 is sporadisch aan aanvragers voorgesteld om bij de broedplaats begeleiding te zoeken. Hieruit zijn nog geen concrete acties voortgekomen. Momenteel wordt er bij de intake niet standaard gevraagd of en waarbij jongeren begeleiding zouden kunnen gebruiken.

Conclusies 'intern' Fonds 1818 <24:

- Er zijn behoorlijk wat mogelijkheden in fondsen en subsidie land voor jongeren.
- Veel van deze financieringsmogelijkheden worden momenteel onder loep genomen.
- De samenwerking met collega fondsen is inmiddels goed vormgegeven.
- De naamsbekendheid van Fonds 1818<24 kan nog een duidelijke slag maken door inzet van social media. Het vinden van een succesvolle 'social media' strategie is vooralsnog moeilijk voor de –op dit gebied- onervaren adviseurs.
- Intermediairs kunnen een belangrijke rol spelen bij het bereiken van nieuwe doelgroepen.
- Begeleiding kan de impact van jongereninitiatieven vergroten.
- Begeleiders hebben behoefte aan het afbakenen van taken en verantwoordelijkheden.
- Jongeren worden momenteel niet actief bevraagd naar hun behoefte aan begeleiding tijdens de

2. Externe ontwikkelingen

Binnen Fonds 1818<24 wordt geworsteld met bepaalde type aanvragen in relatie tot huidige ontwikkelingen. Tijden veranderen, maar in hoeverre gaat Fonds 1818<24 daar in mee en wat betekent dit voor de huidige werkwijze? Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen en bijbehorende vragen vanuit Fonds 1818<24 kort toegelicht.

2.1 Ontwikkelingen met betrekking tot zelfstandig (maatschappelijk) ondernemerschap

Zelfstandig (maatschappelijk) ondernemerschap onder jongeren speelt een steeds grotere rol. Zo komt uit een onderzoek van Joeri van Den Bergh (2012)⁸ naar voren dat maar liefst 48% van de Nederlandse 15- tot 25-jarige overweegt om zelfstandige te worden. Daarnaast leiden de financiële crisis en de bezuinigingen vanuit de overheid ertoe dat mensen steeds meer zelf gaan proberen. Dit geldt ook voor jongeren en heeft tevens gevolgen voor de insteek van het jongerenwerk. Er wordt veel minder voor jongeren gedaan. De focus komt te liggen om meer samen met jongeren te organiseren i.p.v. voor jongeren te organiseren, waarbij eigen initiatief en actie centraal staat.

Dit nieuwe denken en werken heeft een cultuuromslag tot gevolg. In plaats van te consumeren, wordt van mensen steeds meer verwacht om te participeren. Voorop staat dat deze ontwikkeling veel kansen biedt. Helemaal voor jongeren die nog volop aan het experimenteren zijn en hun talenten en interesses nog moeten ontdekken. In de interviews komt naar voren dat jongeren het ook als één van de grootste toegevoegde waarden zien om helemaal zelf hun idee vorm te kunnen geven. Het stimuleert hen om zelfstandig iets te doen en extra snel te leren. Ook hebben een aantal -door Fonds 1818<24 financierde jongereninitiatieven- geleid tot de start van een eigen onderneming en stichting/vereniging.

In het verleden kwamen jongeren bij Fonds 1818<24 niet in aanmerking voor een donatie wanneer zij een eigen onderneming hebben. Dit heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat het ingediende project 'Veilig skateboarden' (120427) geen financiering heeft ontvangen. Het ging om een aanvrager met een eigen bedrijfje rondom 'Skaten'. De aanvraag werd ingediend voor het organiseren van een skatekamp voor kinderen. Het kamp was overduidelijk niet winstgevend, maar zou wel bijdragen aan de goede naam en ontwikkeling van het bedrijfje en werd derhalve afgewezen. Dit is een voorbeeld waarbij Fonds 1818<24 in de knel kwam met de gestelde voorwaarden. De betreffende jongere in kwestie wilde - naast zijn eigen onderneming- ook een maatschappelijke bijdrage stellen, maar dit paste niet met het door Fonds 1818<24 gestelde voorwaardenpakket.

2.2 Ontwikkelingen ten aanzien van aanvragen vanuit scholen

Jongeren krijgen steeds meer vanuit school of studie de opdracht om hun projecten bij externe financiers onder te brengen (vanwege bezuinigingen, maar vooral als leereffect – scholen vooral MBO en HBO -werken steeds meer praktijkgericht).

Vanuit de interviews komt naar voren dat de motivatie anders is wanneer jongeren een initiatief starten gerelateerd aan een school- of stageopdracht. Het is niet zo dat deze jongeren minder of meer gemotiveerd zijn. Het grote verschil is dat deze jongeren het minder puur uit zichzelf doen, dan jongeren die bijvoorbeeld los van school iets opzetten. Het gevolg is dan ook dat initiatieven vanuit een schoolopdracht minder snel zelf vervolg aan het project geven op het moment dat zij bijvoorbeeld de school verlaten.

Ondanks dat het initiatief minder vanuit de jongeren zelf wordt gestart, leidt dit niet tot minder impact voor de ontwikkeling van de jongere. De jongere ervaart een dergelijke ervaring als zeer leerzaam. Daarbij helpt het de jongere in kwestie om beter inzicht te krijgen in hoe hij/zij zich verder professioneel willen ontwikkelen. De financiering vanuit Fonds 1818<24 heeft namelijk tot gevolg dat jongeren meer de kans krijgen om hun ideeën in de praktijk uit te voeren. Op scholen vindt een dergelijke uitvoering vaak fictief plaats.

Daarnaast kan nog opgemerkt worden dat een initiatief gerelateerd aan een schoolproject vaak een noemenswaardige impact heeft op de 'samenleving'. Doordat bij schoolprojecten meestal een docent als begeleider is betrokken, worden projecten bijvoorbeeld vaak breder en met meer visie ingestoken.

---

⁸ Uit: Jongerenstudie Howcoolbrandsstay & InSites Consulting (2012)

2.3 Ontwikkelingen ten aanzien van aanvragers

Naast eerder genoemde ontwikkelingen, zijn er ook nog meer specifieke ontwikkelingen te benoemen ten aanzien van het type aanvraag. Deze ontwikkelingen bieden net als de opkomst van maatschappelijk ondernemerschap kansen, maar leveren tegelijkertijd vaak ook intern een spanningsveld op. Hieronder volgt een aantal voorbeelden.

Aanvragen vanuit welzijns-/jongerenwerk

De bezuinigingen vanuit het welzijnswerk leiden ertoe dat er voor steeds meer kleinere projecten afzonderlijk financiering moet worden aangevraagd. Ook bij Fonds 1818<24 komen meer aanvragen vanuit jongeren binnen, gekoppeld aan een jongerenorganisatie/buurthuis. De vraag is hierbij vervolgens of deze vraag nu echt vanuit de jongeren zelf komt of dat zij gestuurd worden vanuit bijvoorbeeld een jongerenwerker. Wel moet worden opgemerkt dat het hierbij vaak gaat over sociaal-economisch zwakkere groepen.

Aanvragen van individuele jongeren

Sommige jongeren die zoeken naar financiering gaan samenwerken omdat dit vanuit Fonds 1818<24 wordt geëist (minimaal 3 initiatiefnemers). De samenwerking verloopt vervolgens niet altijd even soepel, omdat de bij elkaar gezochte jongeren uiteindelijk toch onvoldoende gemotiveerd zijn.

Aanvragen voor het maken van een videoclip

Muziek en met name rap is nog steeds razend populair onder jongeren. Aanvragen voor het maken van videoclips komen regelmatig voor. Deze worden (veelal) niet toegekend omdat ze vaak alleen ten goede komen aan de individuele ontwikkeling van de aanvragers. Deze beslissing valt opnieuw te bezien, gezien het feit dat dit eigenlijk hetzelfde is bij de productie van toneelstukken of filmprojecten. Hierbij staat ook vooral de ontwikkeling van de aanvragers centraal, maar deze komen wel in aanmerking voor steun.

Feesten

Soms worden aanvragen ingediend voor feesten, waarbij het 'feestgehalte' sterk naar voren komt. In dit geval wordt gekeken naar het uiteindelijke resultaat. Door op deze manier naar een aanvraag te kijken, wordt soms voorbij gegaan aan eventuele bijkomende interessante zaken als de vrijwillige inzet van een grote groep jongeren, het bereik van een grote groep jongeren en het feit dat een ongeorganiseerde jongerengroep uit zichzelf met een idee aan de slag gaat.

Aanschaf apparatuur

Bij Fonds 1818<24 komt af en toe de vraag om investering in materialen naar voren. Uit de evaluatie blijkt dat bij een aantal projecten de aanschaf van materiaal tot succes heeft geleid. Zo is het project 'Krush Radio', waarbij is geïnvesteerd in een radiostudio, inmiddels uitgegroeid tot een professionele stichting met landelijk bereik. Zonder Fonds 1818<24 hadden zij niet gestart kunnen zijn. Toch blijft het moeilijk de continuïteit van jongerenprojecten goed in beeld te houden en verdwijnt daarmee ook het zicht op het aangeschafte materiaal.

Conclusies ten aanzien van externe ontwikkelingen:

- Ontwikkelingen in de samenleving (o.a. de bezuinigingen, verandering in het onderwijs en de opkomst van zelfstandig ondernemerschap) hebben invloed op de leefwereld en de ambities van jongeren. Deze ontwikkelingen raken Fonds 1818<24. Het is derhalve nuttig een aantal voorwaarden te herzien of uit te werken en met de tijd mee te gaan.

- Na terugblik blijkt dat een aantal type aanvragen vaak discussie brengt. Het is goed het beleid t.a.v. van dit type aanvraag opnieuw te bepalen zodat duidelijkheid wordt verschaft.

Deel IV: Conclusie en aanbevelingen

---

1. Eindconclusie

Vele zaken zijn aan bod gekomen in deze meta-evaluatie. De focus van dit rapport was is in eerste instantie gericht op de impact van jongereninitiatieven de afgelopen vijf jaar, zowel voor de jongeren zelf als voor de samenleving. De grote vraag daarbij was of een donatie bijdraagt aan de ontwikkelkansen en positie van jongeren in de samenleving. De resultaten van deze meta-evaluatie laten zien dat dit zeker het geval is en dat de donaties bijdragen aan de doelstellingen waarvoor Fonds 1818<24 is ontstaan, namelijk:

1. Een versterking van de maatschappelijke en culturele positie van jongeren
2. Stimulering om jongeren een actieve rol te laten spelen in de samenleving
3. De bevordering van de culturele ontwikkeling

De jongereninitiatieven leveren ook een substantiële bijdrage aan de samenleving. Dit is een mooie conclusie, eerder werd namelijk verwacht dat de impact van de projecten op de maatschappij vaak klein was, aangezien het veelal om onervaren aanvragers gaat.

Wellicht raakt de toegevoegde waarde van jongereninitiatieven soms ondergesneeuwd door de arbeidsintensieve begeleiding en administratie die bij een project komt kijken. Hierbij vraagt men zich af of de investering vanuit Fonds 1818<24 qua mankracht wel opweegt tegen een relatief klein donatiebudget. Meer specifiek ontvangt het JIP jaarlijks een vergoeding van € 15.000,- voor de inzet van Fonds 1818<24 en zal bij Fonds 1818, naar schatting, een zelfde bedrag gemoeid zijn vanuit de projectadvisering en administratie. Dit brengt een inzet van € 30.000,- op een donatiebudget van rond de € 60.000,-. Wel moet worden opgemerkt dat bij Fonds 1818 de kleinere projecten over het algemeen om een intensievere inzet van adviseurs vragen.

Daarentegen kan worden gesteld dat met een relatief 'klein' donatiebudget, bijzonder grote maatschappelijke en individuele resultaten worden geboekt. Fonds 1818 is een vermogensfonds van waaruit dit 'durfgeld' makkelijker beschikbaar kan worden gesteld dan vanuit de overheid of fondswervende fondsen. De algehele conclusie is dat het de inzet zeker waard is en er kan dan ook worden gesteld dat de resultaten daadwerkelijk opwegen tegen de relatief arbeidsintensieve inzet van Fonds 1818<24.

De uitkomsten van deze meta-evaluatie leiden daarmee tot het advies aan Fonds 1818<24 om te blijven investeren in jongereninitiatieven, opdat jongeren op laagdrempelige wijze en vanuit zichzelf een vernieuwende, positieve bijdrage kunnen leveren aan hun eigen ontwikkeling en die van de maatschappij.

2. Aanbevelingen

Om de impact van Fonds 1818<24 te vergroten, worden aan de hand van deze meta-evaluatie, een aantal aanbevelingen gedaan:

1. Herziening van registratie gegevens aanvragers in Accountview

Om meer over de doelgroep te kunnen zeggen, is het goed om specifiekere informatie van jongeren te registreren (o.a. hoe jongeren bij Fonds 1818<24 terecht zijn gekomen, studie-achtergrond, etc.).

Op deze manier kunnen specifiekere uitspraken worden gedaan over het bereik van Fonds 1818<24 en levert dit nuttige input voor bijvoorbeeld het opzetten van gerichte wervingscampagnes.

2. Samenwerking JIP/Fonds 1818<24

Alhoewel de samenwerking tussen JIP en Fonds 1818<24 naar wens verloopt, is het voor aanvragers niet altijd even duidelijk hoe het precies zit. Het is belangrijk hieraan in de communicatie uitingen en tijdens de intakes voldoende aandacht te besteden. Zo ook aan de bevoegdheden van de adviseurs; wie neemt welke beslissing?

3. Werken vanuit een breder netwerk met intermediairs, rolmodellen en collega fondsen

Hoewel er de afgelopen jaren al werk van is gemaakt, kan Fonds 1818<24 nog sterker en vanuit een breder netwerk opereren om de (naams-)bekendheid van Fonds 1818<24 onder jongeren te vergroten en meer jongeren te bereiken. Ten aanzien van andere jongerenfondsen zijn hiertoe al stappen gezet. Op de samenwerking en inzet met intermediairs en rolmodellen valt echter nog veel winst te behalen.

Inzet oud deelnemende jongeren (alumni)

Vanuit Fonds 1818<24 moet sterker worden ingezet op de jongeren die financiering hebben ontvangen. Zij fungeren als belangrijk rolmodel. Het is interessant te overwegen of voor de groep specifiek een jaarlijkse (netwerk)activiteit kan worden neergezet.

4. Aanbieden van begeleiding (t.b.v. kwaliteit)

Fonds 1818<24 vindt de kwaliteit van jongereninitiatieven belangrijk en tegelijkertijd richt het fonds zich op ongeorganiseerde jongeren die vaak nog geen ervaring hebben met het organiseren van een maatschappelijke activiteit. Aanvragers geven achteraf aan dat zij graag meer begeleiding zouden hebben ontvangen. Vanuit Fonds 1818<24 mag hier tijdens de intakegesprekken meer aandacht aan worden besteed. Inventariseer goed waar jongeren specifieke begeleiding nodig hebben en wie dat zou kunnen aanbieden, b.v. door hierover een vraag op te nemen in het aanvraagformulier. Dit kan ook op deze manier concreet worden gemaakt t.a.v. de inzet van de begeleiders zelf. Behoud hier specifiek aandacht voor de financiële afhandeling.

5. Verscherpen samenwerking de maatschappelijke broedplaats

Vanuit Fonds 1818 is geïnvesteerd in de maatschappelijke broedplaats van De Slinger Jongeren om jongeren extra begeleiding te kunnen bieden. Hier zijn het afgelopen jaar geen concrete resultaten uit voortgekomen. Zaak is om hier voor volgend jaar specifiekere invulling aan te geven.

6. Meer free publicity/zichtbaarheid van Fonds 1818<24

Naast het scherper monitoren van het bereik (aantallen) via de website en social media (onder andere via Google analytics), kan nog een enorme slag worden geslagen in het bereik van jongeren via deze middelen. Niet alleen qua bereik maar ook qua interactie en platformfunctie kan nog veel winst worden behaald. Momenteel vindt er nog te weinig activiteit vanuit jongeren op Facebook plaats, terwijl dit nodig is om andere jongeren te bereiken. Een advies is om hier verandering in te brengen door deelnemende jongeren (contractueel) te verplichten om over hun project minimaal twee berichten te plaatsen (bijvoorbeeld begin/eind) op social media. Daarnaast is het van belang dat de verantwoordelijken voor social media hun deskundigheid vergroten door het volgen van cursussen op dit gebied. Dit maakt een effectieve inzet mogelijk.

7. Beleidsbepaling t.a.v. specifieke aanvragen

De ontwikkelingen in de samenleving bieden nieuwe kansen aan jongeren, ook voor Fonds 1818<24. De aanbeveling is om gedurende een jaar, in de vorm van een pilot, te experimenteren met een aantal specifiek aanvragen.

	Type aanvraag	Advies
1	Aanvragen vanuit het onderwijs	Om meer aanvragen te generen, kan sterker worden ingezet op het onderwijs. Dit wordt immers meer en meer praktijkgericht. Zo kan samen met sociaal culturele opleidingen (mbo/hbo) worden bekeken op welke manier Fonds1818<24 kan bijdragen om het belang van jongereninitiatieven sterker onder de aandacht te brengen van toekomstige professionals in het sociaal-maatschappelijke werkveld. Daarnaast kunnen vanuit Fonds 1818<24 specifieke voorwaarden worden gesteld waaraan een studieopdracht moet voldoen. Hierbij staat het eigen initiatief van aanvragers voorop en worden projecten die zijn vastgesteld door zgn. opdrachtgevers, waarbij de studenten enkel uitvoeren, afgewezen.
2	Aanvragen vanuit welzijns-/jongerenwerk	Het blijft fingerspitzengefühl om te beoordelen of jongereninitiatieven daadwerkelijk uit jongeren zelf komen of via een jongerenwerker worden gespeeld om makkelijk aan financiering te komen. Desondanks biedt het jongerenwerk vandaag de dag wel extra uitdagingen omdat de bezuinigingen om meer eigen initiatief van de jongeren vragen. Daarnaast is de doelgroep van het jongerenwerk vaak een kwetsbare en heeft deze de interesse van Fonds 1818<24. Gezamenlijk met een aantal (vernieuwende) jongerenwerkers kan een pilot worden gestart, waarbij jongeren worden uitgedaagd om zelf een project voor de buurt op te zetten.
3	Aanvragen vanuit jongeren met een eigen onderneming	Hierbij wordt geadviseerd om meer op het doel van de activiteit te focussen, i.p.v. op de organisatievorm. Jongeren zijn vaak volop aan het experimenteren en het valt te prijzen wanneer zij dit ook door middel van ondernemen doen. Een goede voedingsbodem voor deze jonge ondernemers draagt bij aan een gezond klimaat voor de toekomst. Zowel de maatschappelijke als culturele sector vragen meer en meer om ondernemerschap om te kunnen overleven. Zo krijgen jongeren alvast de kans om hiermee te oefenen. Vooropgesteld blijft dat het project waarvoor wordt aangevraagd niet winstgevend is.
4	Aanvragen vanuit een individuele jongere	Het is eigenlijk zonde om goede projectideeën te missen als niet aan de eis van minimaal 3 initiatiefnemers wordt voldaan. Toch is het brede draagvlak noodzakelijk om in aanmerking te komen voor een donatie. Wellicht dat dit kan worden opgelost door de inzet van een begeleidende organisatie of door het betrekken van een adviesraad van jongeren.
6	Aanvragen rondom het produceren van videoclip:	Het klopt niet dat jongeren wel kunnen aanvragen voor het realiseren van een theaterproductie of film, maar niet voor een videoclip. In alle gevallen gaat het om de culturele ontwikkeling van jongeren. Voorstel is om aankomend jaar een 5-tal initiatieven de mogelijkheid te geven om financiering aan te vragen voor het produceren van een videoclip (hierbij kunnen voorwaarden worden gesteld zoals; een maximaal aan te vragen bedrag, aanwezigheid van maatschappelijke boodschap enz.) Deze pilot kan goed worden gecommuniceerd via internet en social media.
7	Aanvragen t.b.v. aanschaf	Aanschaf van materiaal blijft een lastig punt. Het is zonde om te besluiten om

	materiaal:	helemaal niet meer in de aanschaf van materiaal te investeren. Zo lopen er projecten mis die wellicht een substantiële bijdrage hadden kunnen leveren (voorbeeld Krush Radio). Het spreekt voor zich dat aanvragen ten behoeve van materiaal zeer kritisch bekeken moeten worden. Is er geen mogelijkheid om bij een bestaande organisatie dergelijk materiaal te lenen en hoe vaak wordt het materiaal ingezet? Vooropgesteld dat bij een donatie een begeleidende stichting of vereniging verantwoordelijk is en de materialen bij onverhoopte stopzetting van het initiatief worden geretourneerd aan Fonds 1818.
--	------------	--

Tabel 4: Aanbevelingen t.a.v. type aanvragen